

mÄsspsykos

Publicerad: 4 november 2005, 05.30. Senast ändrad: 12 oktober 2007, 06.32

helgnoje Man kan ta långa sovmorgnar under helgledigheten. Plocka bär. Fiska. Eller så kan man gå på mäsas. I morgon öppnar portarna för Syfestival på Sollentunamässan. SvD:s Adam Erlandsson hängde i mässhallen under förra helgens Science fictionmäsas för att spana in den bästa helgssysselsättningen sedan brunchen uppfanns. Text: adam erlandsson foto: Patrick Sörquist

Att gå på mäsas är ett nöje som lockar hundratusentals besökare varje år. I Stockholm är mässhallarna i Älvsjö störst, med runt en miljon besökare varje år och fler än 40 olika mäsas. Störst är bil-, båt- och mc-mäsasorna som drar en bit över 100 000 besökare på fyra dagar. I Sollentuna arrangeras ungefär 25 olika mäsas per år. De största, som golf- eller sportfiskemässan, lockar uppemot 20 000 besökare. The Scandinavian Sci-fi, Game & Film Convention är således en pygmé i sammanhanget med sina drygt 5 000 besökare.

Det är innehållet, snarare än upplägget, som skiljer de olika mäsasorna åt. Det handlar helt enkelt om att prångla produkter. De olika utställarna säljer allt från filmer och serietidningar till t-shirts och leksaksfigurer.

- Man är ju här för att kolla på grejer att köpa och för att visa att man är fantast, säger Mikael Andersson från Täby, dagen till ära är utklädd till General Grievous i senaste Star Wars-filmen.

Ett sexpack Star Trek-ale är ett lite annorlunda inslag i mäsasutbudet, men smakar det så kostar det. 1 485 kronor för att vara exakt.

Allra längst in i mässhallen sitter hedersgästerna uppradade bakom ett långbord. John Rhys-Davies spelade dvärgen Gimli i Sagan om Ringen-filmerna, Robert Englund den mordiske Freddy Kreuger i inte mindre än åtta Nightmare on Elm Street-filmer samt Peter Mayhew, mannen innanför den håriga Chewbacca-kostymen i de omåttligt populära Star Wars-filmerna.

De kallas för gäster, men de är också där för att sälja. 150 kronor kostar det att få deras signatur på ett foto eller kanske en medhavd dvd. De är viktiga för att locka besökare till mäsas, för att skänka lite stjärnglans i en allt annat än glamourös miljö. De pryder mäsasans reklamaffischer och bara fem minuter efter öppning har det bildats ringlande köer framför deras bord.

Peter Mayhew är en av många mindre kända skådespelare som försörjer sig på det här sättet. Han fick rollen som Chewbacca för sin stora kroppshydda - han är 2,20 meter lång, med breda axlar och stora händer som närmast kapslar

in mina när vi hälsar. Han hoppades att rollen i den förmodade b-filmsfloppen Star Wars åtminstone skulle vara en väg in i skådespelaryrket. Istället var det Peter Mayhews skådespelarkarriär som floppade. Några få in hopp med att dubba japansk tecknad film har det blivit, det är allt. Allt annat i hans karriär kretsar kring Star Wars. Ett tag drev han visserligen en snickerifabrik som tillverkade sänggavlar, men den har varit vilande sedan slutet av 90-talet, när filmerna gavs ut i nya versioner och han började åka runt på mäsas över hela världen.

- Det här tar upp så mycket tid att det inte går att ha ett normalt jobb vid sidan om. Jag har försökt, men det går inte. Det är som att jag och de andra i Star Wars-familjen är ute på en enda lång promotionresa för filmen. Men jag kommer aldrig att tröttna på det. Det är alltid roligt att prata med fansen, säger han.

När köerna av autografsamlare vuxit sig så långa att det bildats en kö för att få köa till att köpa hans autograf ser det annorlunda ut. Att säga att Peter Mayhew verkar trivas är en överdrift. Snarare verkar han trött och han är inte direkt

entusiastisk när han pratar med fansen.

En av dem som står först i kön för att få Chewbaccas autograf är Johanna Nybelius. Hon är 23 år, pluggar arkeologi i Uppsala och är ett stort fan av George Lucas filmserie.

- Jag kunde tagit Peter Mayhews autograf när jag var på Celebrationkonventet i USA, men jag räknade med att han skulle komma hit till Sollentuna så jag tog autografen nu i stället, säger hon.

Som globalt ansvarig för Fan Force Sweden, den svenska avdelningen av det internationella Star Wars-nätverket Fan Force ägnar hon mycket av sin tid åt filmserien. Så mycket att vissa kanske skulle kalla henne fanatisk. I Fredrik Strages bok Fans - en bok om besatthet nämns Johanna Nybelius och några av hennes kamrater i Fan Force Sweden i samma andetag som fanatiska Westlife-fans och kvinnan som satte eld på Evert Taubes Sjösala.

- När jag läste Fans kände jag mig väldigt normal. Det känns som att vi har mer distans till vårt intresse än många andra. Star Wars är min hobby, men det är den sociala biten som gjort att jag blivit så mycket fan. Det är klart att det tar mycket av min tid och kostar en del pengar, men det gör väl alla hobbyer?

På mässan är hon utklädd till drottning Amidala, Natalie Portmans karaktär i den tredje av de nya Star Wars-filmerna. Kostymen har hon sytt själv efter instruktioner som hon hittat på nätet. I Sollentuna centrum, ett stenkast från mässan, hade hon definitivt varit ett avvikande inslag med sin klädsel. Inne i mässhallen däremot, är hon det inte.

Det är visserligen bara ett fåtal av besökarna som är utklädda, men de som är det syns tydligt och har en förmåga att ständigt dyka upp. Flera gånger blir jag förbisprungen av några orcher, de groteska krigartrollen i Sagan om ringen, som i full stridsmundering jagar några grönmålade varelser. Några andra går omkring i färdigköpta Stormtrooper-rustningar.

- Darth Vader brukar också vara med, men han kunde inte komma i dag, berättar en av dem.

Det mesta på mässan har kopplingar till science fiction och fantasy och de mer traditionella filminslagen väcker inte något större intresse. Mitt i mässhallen står en bil, som enligt en liten plakett hette Eleanor när Nicolas Cage körde den i Gone in 60 seconds. Men runt bilen är det tomt. Bakom ett bord en bit bort står representanter för föreningen Stockholm Trekkers klädda i enhetligt lila-svarta uniformer med Star Trek-emblem på bröstet.

De säljer idolbilder, medlemskap i föreningen och filmer ur några av de många Star Trek-serierna. Ett mer annorlunda inslag i mässutbudet är deras vitlöksrivare i keramik med Star Trek- emblemet på.

- Det är min fru som har gjort dem, säger Peter Söderlund som är ordförande i Stockholm Trekkers. Själv har han varit ett hängivet Star Trek-fan sedan sent 60-tal. Förklaringen är enkel, menar han:

- Det är det närmaste en plausibel verklighetsskildring någon kommit inom sci-fi. Samhället är mer komplett beskrivet där än i någon annan serie. Om jag

fick önska mig något skulle det vara en Star Trek-framtid. Kvinnor och män, oberoende av hudfärg och religion arbetar sida vid sida på lika villkor.

I början på mars anordnas nästa sci-fi-tillställning i Göteborg. Till dess får fansen söka en plausibel verklighet på annat håll. För den som nöjer sig med mässupplevelsen kanske helgens Syfestival kan bota abstinensen. De lockar med fantasymodevisning med lajvföreningen Genesis.